

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 17-01-42636 פשכצקי נ' בוזגלו

לפני כבוד השופט רונן אילן

התובע:

מרדכי פשכצקי

ע"י ב"כ עו"ד רועי רוזן ועו"ד יובל שדמי

נגד

הנתבע:

יעקב בוזגלו

ע"י ב"כ עו"ד רונן נאווי ועו"ד הילה גולפור

פסק דין

לפני תביעה לפיצויים בטענה להוצאת לשון הרע.

בתגובה לידיעות שהביא התובע במסגרת עבודתו העיתונאית ככתב ספורט, על חילופי הצעות בין שחקן הכדורגל מאור בוזגלו לקבוצתו דאז, הפועל באר שבע, פרסם הנתבע התייחסות מטעמו. בפרסומים אלו של הנתבע, 5 במספר, טען הנתבע כי הידיעות אשר הביא התובע בקשר למאור בוזגלו אינן נכונות. הנתבע לא הסתפק בהכחשת ידיעות אלו, אלא כינה את התובע "שקרן" ואת הידיעות שהביא התובע הציג הנתבע כ"ידיעות שקריות". כך בפוסט בעמוד הפייסבוק של הנתבע וכך בראיונות לאמצעי התקשורת. נוכח פרסומים אלו עותר התובע לחיוב הנתבע בפיצוי ובפרסום הכחשה והתנצלות, בטענה שהפרסומים שעשה הנתבע מהווים הוצאת לשון הרע. הנתבע מצדו, מבקש לדחות את התביעה וטוען כי אין בפרסומים שעשה משום "לשון הרע" כלל, וממילא שאף עומדות לו ההגנות הקבועות בדין למי שמפרסם דברי אמת ולמי שעושה כן בתום לב.

הכרעה בתביעה זו מחייבת הכרעה במחלוקת אם מהווים פרסומי הנתבע "לשון הרע", בפרט כשנעשו בהתייחס לדמות ציבורית, עיתונאי. בנוסף, וזו למעשה המחלוקת העיקרית, יש לקבוע אם עלה בידי הנתבע להוכיח שעומדת לו הגנה מההגנות הקבועות בדין למי שפרסם לשון הרע.

העובדות

1. התובע, מרדכי (מוטי) פשכצקי, הינו עיתונאי, המתמקד בספורט. במסגרת עבודתו העיתונאית מסקר התובע, בין היתר, קבוצות כדורגל בישראל ואירועים בתחום הספורט. הנתבע, יעקב בוזגלו, היה שחקן כדורגל בצעירותו, וכיום פועל כסוכן שחקנים בכלל, וכסוכן של בניו בפרט. הנתבע הינו אביו של שחקן הכדורגל מאור בוזגלו (להלן: "מאור") ומשמש גם כסוכנו. במועד הרלוונטי לתביעה זו (במהלך 2016), היה מאור שחקנה של קבוצת הכדורגל הפועל באר שבע (להלן: "הקבוצה").
2. ביום 10.10.16 פרסם התובע באתר האינטרנט של "ערוץ הספורט" ידיעה העוסקת בקשר שבין מאור לבין הקבוצה, וכותרתה: "מאור בוזגלו סירב לחתום לעונה נוספת בהפועל באר שבע" (להלן: "הידיעה הראשונה"). בכותרת המשנה של הידיעה הראשונה נכתב כך:

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 17-01-42636 פשכצקי נ' בוזגלו

"האלופה טענה כי הציעה לקשר להישאר בחוזה משודרג, אך הוא סירב ואין לה כוונה להגיש הצעה נוספת. השחקן עומל על הוצאת דרכון פורטוגלי וינסה לצאת פעם נוספת לאירופה."

עוד באותו היום, שלח הנתבע אל התובע מסרון ובו הכחשה של הידיעה וטרוניה על נזק שהיא גורמת. התובע לא הגיב למסרון זה ולא פנה לנתבע.

3. ביום 21.10.16 פרסם התובע באתר האינטרנט של "ערוץ הספורט" ידיעה נוספת העוסקת בקבוצה, ומתמקדת בהפסד של הקבוצה במשחק ששחקן יום קודם במסגרת הליגה האירופית (להלן: "הידיעה השנייה").

הידיעה השנייה כללה גם התייחסות נוספת לקשר שבין מאור לקבוצה, ובה נכתב כך: **"...בב"ש לא מתכוונים לדון עוד בעתידו של הקשר וההצעה שהוגשה לו ולה הוא סירב,**

הייתה האחרונה מצידה של הבעלים אלונה ברקת..."

4. יומיים לאחר פרסום הידיעה השנייה, ביום 23.10.16, פרסמה על ידי התובע ידיעה נוספת העוסקת בקשר שבין מאור לקבוצה וכתרתה: "בוזגלו דרש 400 אלף דולר לעונה, אך ברקת סירבה" (להלן: "הידיעה השלישית").

בגוף הידיעה השלישית סקירת היערכות הקבוצה למשחקיה הקרובים, ובין היתר גם התייחסות נוספת לקשר שבין מאור לקבוצה. וכך נכתב במסגרת הידיעה השלישית (טעות הדפוס במקור): **"לערוץ הספורט נודע שמאור בוזגלו ביקש כ- 400 אלף דולר נטו לעונה בחוזה ארוך טווח, מתווה שלא מקובל (על) ידי אלונה ברקת. בשיחה בין אביו של השחקן למנכ"ל אסי רחמים ביקש האב את הסכום אחרי שקיבל הצעה לעונה אחת באותם תנאים כמו העונה. במקביל, ממשיך הקשר לבדוק אופציות בחו"ל, כשבינאור כבר יוכל על פי חוזהו לנהל מו"מ."**

5. ביום 23.10.16 פרסם הנתבע בעמוד הפייסבוק שלו את הפוסט הבא (להלן: "הפוסט"): **"בעידן של היום כל אחד חש את עצמו עיתונאי רם מן המעלה ופשכצקי הוא דוגמא מעולה לכך. באופן סיסטמתי הוא ממציא דברים שלא היו ולא נבראו וחמור מזה, הוא פוגע במאור בכלל ובבאר שבע בפרט. הוא מסית בחוסר אחריות משווע את הקהל כלפי מאור אבל אני בטוח שהאוהדים יודעים את האמת. מה שבטוח הם הרבה יותר חכמים מפשכצקי שמסתבר גם כשקרן, חג שמח."**

לפוסט התקבלו תגובות רבות, בהן גם כאלו אליהן התייחס הנתבע. באחת מאותן תגובות של הנתבע, כתב הנתבע כך:

"הוא שקרן כרוני. הוא חושב שמותר לו להריץ שקרים ולסכסך ב(י)ן מאור לקהל של בב"ש...."

ובתגובה נוספת:

"כדאי שכל כתב לפני שמפרסם ידיעה שקרית יחשוב לא פעם מאה פעמים... כמובן שמדובר בכתב פשכצקי."

הפוסט שכתב הנתבע ביום 23.10.16 ביחד עם התגובות שהוסיף הנתבע, יכונן ביחד להלן: **"הפרסום הראשון"**.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 42636-01-17 פשכצקי נ' בוזגלו

6. ביום 25.10.16 פנה התובע (באמצעות בא כוחו) לנתבע במכתב התראה. במכתב, ציין התובע שהפרסום הראשון מהווה הוצאת לשון הרע ודרש פיצוי כספי ופרסום התנצלות. הנתבע דחה דרישה זו, וטען בתגובתו שהמידע אשר הפיץ התובע בידיעות שפרסם על אודות הקשר שבין מאור לקבוצה איננו אמת ופוגע במאור ובקבוצה. עוד באותו היום, 25.10.16, פרסם הנתבע פוסט נוסף בעמוד הפייסבוק שלו (להלן: **"הפרסום השני"**), שבו כתב כך:
- "מה עושים עם כתב שממשיך להעלות ידיעות שקריות? בנוסף הוא גם נפגע מזה שאומרים שהוא שקרן. אותו כתב פרסם לפני דקות אחדות שמאור מסרב לחתום ואין לנו מושג על מה מדובר. היום קיבלתי מכתב התראה לפני נקיטת הליכים, הכתב מבקש ממני התנצלות ופיצוי של 150 אלף שקל. הוא משקר ואני צריך להתנצל ולשלם פיצוי? חחחחח."**
7. בימים שלאחר הפרסום השני, שב הנתבע והתייחס לתובע שוב ושוב בראיונות ופרסומים שונים. כך ביום 27.10.16, בראיון בתכנית הרדיו "ברודקאסט" בתחנת הרדיו 103FM, התייחס הנתבע ליחסיו עם התובע ואמר את הדברים הבאים (להלן: **"הפרסום השלישי"**):
- "אני פרסמתי בפייסבוק בפוסט שהוא שקרן ועומד מאחורי כל מילה שאמרתי. אני אשמח אם מוטי פשכצקי ייתן תגובה, אבל הוא לא ייתן. הוא לא מסוגל."**
- כך ביום 2.11.16, בכתבה אשר התפרסמה באתר האינטרנט "וואלה" (להלן: **"הפרסום הרביעי"**), צוטטו מפי הנתבע הדברים הבאים:
- "מה שפשכצקי עשה לאורך זמן, זה להוציא ידיעות שקריות, והציבור ניזון מהתקשורת – כשמטעים אותו הוא טועה. זה גרם להרבה נזק לבן שלי. פניתי לכתב ואמרתי לו – חבל לצאת עם כותרות שקריות, אם וכאשר אתה מעוניין לשמוע את האמת, אנא צור קשר. לא רק שהוא לא יצר, אלא שהמשיך באותה הדרך שגרמה לנו הרבה מאוד נזקים. כשראיתי שאי אפשר להמשיך לסבול את זה, החלטתי שצריך לצאת נגדו. יכולתי להגיש תביעה על כל מיני אמירות שלו. כעיתונאי, מותר לו לרשום שזאת דעתו, או לרשום 'הערכה'. אבל, כשאתה מביא ידיעה שהיא לא אמיתית וחוזר עליה מספר רב של פעמים – זה מקומם. אז החלטתי שאולי אשים לזה סוף על ידי הפרסום בפייסבוק. יש אצלי 5,000 חברים בפייסבוק, לעומת ההכפשות שלו שהוא מפרסם – אין פרופורציה בכלל. אני שמחתי לקבל את המכתב שלו ויום למחרת ניסיתי לתפוס את מר רוזן, השארתי לו הודעות והוא לא חזר אלי, משום שהוא יודע שאין כלום ושום דבר. זה שאמרתי שקרן על דברים שקריים – אני עומד מאחורי כל מילה."**
- וכך פעם נוספת ביום 3.11.16, בראיון למדור הספורט של עיתון "הארץ" (להלן: **"הפרסום החמישי"**) בו אמר הנתבע את הדברים הבאים:
- "הרי גם כשאמרתי שלא קיבלנו הצעה מבאר שבע אז כולם בטוחים שמאור קיבל הצעה וסירב, ואותו כתב ממשיך ומכפיש... אני יכול להוכיח את זה. אני אגלה לך סוד: עוד כשהוא הכניס את הכותרת הראשונה שלחתי לו SMS ורשמתי לו "אם אתה רוצה לדעת את האמת, תרים אליי טלפון ואספר לך". הוא חזר אליי? כשאתה מפרסם כל כך הרבה שקרים אתה לא יכול לבקש תגובה?"**

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 17-01-42636 פשכצקי נ' בוזגלו

8. התובע לא פנה עוד לנתבע בנוגע לפרסומים אלו וביום 18.1.17 הגיש תביעה זו.
- תמצית טענות הצדדים, ההליך והראיות**
9. לטענת התובע, הפרסומים שעשה הנתבע, 5 במספר, מהווים הוצאת לשון הרע ומצדיקים את חיוב הנתבע בתשלום פיצויים ובפרסום הכחשה והתנצלות.
- בכתב התביעה, סוקר התובע אחד לאחד את הפרסומים שעשה הנתבע ובהם התייחסות לתובע. פרסומים אלו, כך טוען התובע, מציגים אותו קבל עם ועדה כמי שבמסגרת עבודתו העיתונאית בודה דברים מליבו, מביא ידיעות שקריות, ופועל בכוונת זדון ומתוך רצון להסית. פרסומים שכאלו, טוען התובע, מהווים הוצאת לשון הרע.
- התובע מתייחס לאפשרות שהנתבע יבקש להתגונן בטענה שהפרסומים שפרסם היו אמת, וטוען שדין טענת הגנה זו להידחות. לשיטת התובע, דווקא אותן ידיעות שהביא ושעליהן יצא עליו קצפו של הנתבע היו נכונות, פרי עבודה עיתונאית זהירה ואחראית. הצעות למאור מטעמה של הקבוצה אכן הוצעו ובכך אפילו הודה הנתבע עצמו, ומכאן שאין לנתבע כל אפשרות לחסות בצילה של ההגנה, שלפיה דברי ההסתה וההשמצה כלפי התובע היו אמת.
- ועוד טוען התובע כי בחינת הנסיבות, תדירות הפרסומים הרבים, תוכנם הבוטה, סירוב הנתבע לחזור בו ולהתנצל, ואף הצהרתו הפומבית על הפנייה אליו – מלמדים על כוונת זדון. לא באקראי ולא בחוסר תשומת לב נעשתה הוצאת לשון הרע כלפי התובע, כי אם מתוך כוונה ברורה לפגוע בו ולכך, כך התובע, יש משמעות בפסיקת הפיצוי.
- נוכח טענות אלו, עותר התובע לחיוב הנתבע בפרסום התנצלות והכחשה. בנוסף לאלו, עותר התובע לחיוב הנתבע בתשלום פיצוי בסך של 250,000 ₪. התובע איננו מביא פירוט של חיסרון כיס שנגרם לו ומכאן שהוא עותר לפיצוי הקבוע בחוק, ללא הוכחת נזק.
10. לטענת הנתבע, תביעה זו קנטרנית וחסרת בסיס ודינה להידחות.
- ראשית לכל, טוען הנתבע שאין בפרסומים שעשה כדי להוות הוצאת לשון הרע כלפי התובע. לפי שיטת הנתבע, בשים לב לכך שהתובע הוא עצמו עיתונאי, הרי שביקורת על הפרסומים שהוא עושה חוסה תחת חופש הביטוי. זכות יסוד בישראל. ביקורת על עבודת התובע כעיתונאי, אפילו נעשה בה שימוש בלשון חריפה כפי שעשה הנתבע, איננה מגיעה כלל כדי הוצאת לשון הרע ודי בכך כדי להביא לדחיית התביעה.
- בסיכומיו אף טוען הנתבע, לראשונה, שיש לבחון את השאלה אם הפרסומים מהווים לשון הרע ביחס לקהל הרלוונטי לו יועדו – "קהל חובבי הכדורגל הישראלי". בקרב קהל זה, טוען הנתבע, מוכר הנתבע כאדם המכונה "פה גדול", ומשמע: כמי שאת דבריו אין לקבל ברצינות גמורה, ולכן גם לא ניתן לראות בדבריו משום "לשון הרע".
- שנית, טוען הנתבע שממילא עומדות לו ההגנות הנתונות בדין למי שהפרסום שעשה, אפילו היה בגדר לשון הרע, היה אמת ונעשה בתום לב. לטענת הנתבע, הידיעות שפרסם התובע היו כוזבות. בפועל, טוען הנתבע, ובניגוד מוחלט לידיעות שפרסם התובע, כלל לא הוגשה מטעמה של הקבוצה הצעה כספית למאור וממילא שלא יתכן שנדחתה מטעם מאור הצעה שלא הוצעה. הידיעות שפרסם התובע בהקשר לכך לא היו אמת והתעקשותו להימנע מהצגת גרסת הנתבע או מאור לידיעות מלמדת על חוסר תום הלב בפרסום הידיעות.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 17-01-42636 פשכקי נ' בוזגלו

דווקא הנתבע, נוכח האינטרס הברור שהיה לו להגן על בנו, מאור, ולמנוע את הנזק שעלולות לגרום לו אותן ידיעות, פעל בתום לב ועמד על זכותו להציג את עמדתו ביחס לידיעות שפרסם התובע.

עוד טוען הנתבע שבכלל מדובר בעניינים של מה בכך, בזוטי דברים, שהרי הפרסומים שעשה הנתבע בכלל נעשו באתרים זניחים, בחשיפה מינימלית שאיננה מתקרבת כלל למידת החשיפה לה זוכה התובע נוכח מעמדו כעיתונאי. ומכאן גם, טוען הנתבע, שכל נזק לא יתכן שנגרם לתובע ולא היה מקום להגשת תביעה שכזו.

נוכח כל אלו, טוען הנתבע שיש לדחות את התביעה.

11. התובע תמך את גרסתו בתצהירו שלו.

הנתבע תמך את גרסתו בתצהירו שלו.

זולת תצהירי ועדויות בעלי הדין לא זומנו להעיד ולא העידו עדים נוספים.

דיון ההוכחות התקיים ביום 25.4.18 ובמסגרתו נחקרו בעלי הדין על תצהיריהם. בתום ישיבת ההוכחות נקצבו מועדים להגשת סיכומים בכתב.

דיון

12. עניינה של תובענה זו חמישה פרסומים שונים שעשה הנתבע, פרסומים שלטענת התובע מהווים הוצאת לשון הרע כנגדו, ועוולה על פי חוק איסור לשון הרע, תשכ"ה-1965 (להלן: "החוק").

בבחירת טיעוני הצדדים מתברר שאין כלל מחלוקת על השתלשלות האירועים הרלוונטיים.

התובע איננו מכחיש כי פרסם, במסגרת עבודתו העיתונאית, את 3 הידיעות הכוללות התייחסות לקשר שבין מאור לקבוצה. בידיעות אלו נכתב כי הקבוצה הציעה לשחקן הצעה המתייחסת לתנאי ההתקשרות עמו לעונה נוספת ואילו השחקן סירב להצעה זו והציג דרישות משלו, להן לא הסכימה הקבוצה.

הנתבע מצדו, איננו מכחיש כי פרסם את כל אותם פרסומים שמפורטים בכתב התביעה (5 במספר), ובהם הוא מתייחס לתובע בכינויי גנאי שונים.

בהיעדר מחלוקת על עצם ביצוע הפרסומים ותוכנם, מתמקדות המחלוקות בשאלה אם יש בהם כדי להוות לשון הרע וככל שכן, אם עומדת לנתבע הגנה מההגנות הנתונות בדין.

13. טרם הכרעה בשאלה אם הפרסומים שעשה הנתבע מהווים "לשון הרע", יש להבהיר את משמעות המצב העובדתי הייחודי בתובענה זו – ביקורת כלפי ידיעות שפרסם התובע במסגרת עבודתו העיתונאית.

א. כידוע, דיני לשון הרע משקפים ניסיון לאזן בין זכויות ואינטרסים כבדי משקל, ה"מושכים" לכיוונים מנוגדים: הזכות לשם טוב מזה, והזכות לחופש ביטוי מזה (ראו למשל: ע"א 214/89 אבנרי נ' שפירא, פ"ד מג (3) 840, 856 – 860).

מהצד האחד של המתרס מצויה זכותו של כל אדם לשמירת שמו הטוב. הזכות לשם טוב היא זכות רחבה שנועדה להגן על ההערכה העצמית ועל כבודו של אדם. היא מבוססת על הצורך האנושי בהערכה פנימית, בגאווה אישית ובהכרה חברתית (ראו למשל: ע"א 10281/03 קורן נ' ארגוב, [פורסם בבנו], 12.12.06, פסקה 10).

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 17-01-42636 פשכצקי נ' בוזגלו

מהצד השני של המתרס מצוי עקרון חפש הביטוי. עקרון המבטא את החשיבות שבמיצוי זכותו של האדם לאוטונומיה אישית ולביטוי עצמי. על עקרון זה, אבן יסוד ממש במכלול זכויות היסוד בישראל, נאמר כי "הוא חיוני להבטחת תקינותו של ההליך הדמוקרטי, הבנוי על הבעת הרצון והדעה החופשית של כל אדם; הוא מהווה יסוד רעיוני ומעשי לשלטון הנבחר בבחירות חופשיות, בהליך שעיקרו חופש דעה ובחירה" (ע"א 89/04 נודלמן נ' שרנסקי, [פורסם בנבו], 14.8.08, פסקה 13).

ב. בין זכויות אלו לעיתים נוצר מתח. מתן דגש לחופש הביטוי מאפשר "לסבול" ביטוי פוגעני יותר לשמו הטוב של אדם. מתן דגש דווקא לזכות לשם טוב תקל על תפיסתו של ביטוי ככזה המהווה לשון הרע, ותביא בהכרח לצמצום חופש הביטוי. בין זכויות אלו יש איפה "נקודת איזון". נקודה שעד אליה יושם הדגש על חופש הביטוי ופרסום עשוי שלא להיתפס כביטוי ללשון הרע; וכאשר ממנה והלאה הזרקור יכוון לזכות לשם טוב והפרסום ייתפס כהוצאת לשון הרע.

אותה נקודת איזון איננה קבועה. אותה נקודת איזון הרי מבטאת שיקוף של הערכה ערכית ומשתנה בהתאם לנסיבות. ביטוי בפרסום אשר ייתפס כלשון הרע במצב אחד, עשוי שלא להיחשב כלשון הרע בנסיבות שונות (ראו למשל: רע"א 10520/03 בן גביר נ' דנקנר, [פורסם בנבו] 12.11.06, פסקה 1 לחוות דעתה של השופטת אילה פרוקצ'יה).

ג. ובאותן נסיבות רלוונטיות בהן יש להתחשב לקביעת נקודת האיזון, עומדת גם שאלת מידת העניין הציבורי שמגלה הפרסום, שלגביו נטען כי הוא פוגעני, וכן את מידת ההשפעה הפוטנציאלית שלו על החיים הציבוריים (ע"א 6903/12 Canwest Global Communications Corp נ' אלי עוזר [פורסם בנבו], 22.7.11, פסקה 11).

הגדרתו של הביטוי "עניין ציבורי" וממילא אף הגדרת אדם כזה שהוא "דמות ציבורית" אינם פשוטים. ככלל, עניין ציבורי יכול לעורר כל מי "שבתחום כזה או אחר של החברה – תרבות, חברה, תקשורת, כלכלה – הגיע לעמדה אשר מביאה אותו לאור הזרקורים" (רע"א 3614/97 צחק נ' חברת החדשות הישראלית בע"מ, פ"ד נג (1) 79).

אך מובן הדבר שאלו שעשויים להיתפס כ"דמות ציבורית" אינם ניצבים בשורה אחת ומעמדם איננו זהה זה לזה. ניתן לומר כי ככל שמעמדו של אדם בעיני הציבור גבוה יותר, ומידת השפעתו על תחומי החברה השונים גדולה יותר, כך גם גדלה הסבלנות כלפי ביטוי ביקורת על עבודתו ואותה "נקודת איזון" בסיווגו של פרסום – תיטה יותר לטובת חפש הביטוי.

ד. במקרה דנא, התובע איננו איש ציבור ואיננו עוסק בפעילות ציבורית. עם זאת, התובע עיתונאי במקצועו והפרסומים עליהם הוא מלין נעשו בהתייחס לידיעות שהביא התובע בעבודתו העיתונאית. לרשות עיתונאי כתובע עומדת במה קבועה בה באפשרותו להביא את ידיעותיו ודעותיו בפני ציבור רחב. כך למשל נעשתה התייחסות למי שהוא בעלים של קבוצת תקשורת:

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 17-01-42636 פשכצקי נ' בוזגלו

ואמנם, אף שאין עסקינן במי שמחזיקים במשרה ציבורית או בחברות ציבוריות או ממשלתיות, קיים עניין ציבורי משמעותי בסיקור הסכסוך בין הצדדים נוכח המשמעות שנובעת לו לעניין שליטה באמצעי תקשורת בישראל. הגם שככלל עזור ומרקעי תקשורת אינם בהכרח שם שגור בקרב משק בית ממוצע, ועל אף שברגיל הם אינם זוכים לסיקור תקשורתי מקיף – יש לזכור כי עיתון הג'רוזלם פוסט, שהוא עיתון חדשות בעל תפוצה רחבה, מצוי בהחזקת הקבוצה דנן (שבשליטת המשיבים). עיתון זה הוא מסוגם או מטבעם של העסקים שהופכים את השולט בהם – אדם או חברה – ל"דמות ציבורית". לכך יש להוסיף את ההשפעה שיש לנושא הסכסוך – שליטה באמצעי תקשורת – על החיים הציבוריים בישראל. בחשיבותם של כלי התקשורת קשה להפריז. התקשורת היא האמצעי היעיל ביותר להפיץ רעיונות ועמדות, הפצה שהיא תנאי למימוש חופש הביטוי. (ע"א 6903/12 Canwest Global Communications Corp נ' אלי עזור [פורסם בנבו], 22.7.11, פסקה 18) כך ביחס לאדם שהוא בעלים של קבוצת תקשורת. כך גם ביחס לעיתונאי הפועל באמצעי התקשורת. עיתונאי שבמסגרת עבודתו העיתונאית מביא ידיעות, מפיץ רעיונות ומביע עמדות – עשוי להשפיע על החיים הציבוריים. מעמדו זה הופך את העיתונאי לדמות ציבורית ואת הביקורת על עבודתו ככזו המעוררת עניין ציבורי.

ה. התובע מעיד על עצמו כעיתונאי ותיק העוסק בתחום הספורט שנים רבות, וכך גם עוסק בסיקור קבוצות כדורגל בישראל ואירועים בתחום הספורט. התובע איפה, לפי הצהרתו הוא, מהווה "דמות ציבורית". אדם שיש לו השפעה על התחום בו הוא עוסק ומתמחה מזה שנים רבות. אדם שלידעותיו ולדעותיו משקל בציבור הרחב המתעניין במושא סיקוריו העיתונאים.

ובהיות התובע "דמות ציבורית", הרי שגם ביקורת על פעילותו בתחום בו הוא עוסק מעוררת עניין ציבורי. כאשר העיתונות זכתה, ובדין, לכינוי "כלב השמירה של הדמוקרטיה", הרי שזכות הציבור להיחשף גם לביקורת על עבודת התקשורת. לביקורת על המידע שהיא מביאה. לביקורת על התנהגות העיתונאים.

ו. ונוכח זאת, כאשר התובע הינו "דמות ציבורית" והביקורת על הידיעות שהביא מעוררת "עניין ציבורי", הרי שנקודת האיזון נוטה יותר לכיוון זכות חופש הביטוי. פרסום שעלול להיתפס כלשון הרע כלפי אדם שאיננו "דמות ציבורית", אפשר שייתפס ככזה שאיננו לשון הרע כשהוא מכוון לתובע ולפעילותו העיתונאית.

ז. כך גם בישומה של אותה הלכה השורה עמנו מזה שנים רבות, ושלפיה בבחינת דבר מה שפורסם לצורך הקביעה אם מהווה הפרסום "לשון הרע", נעשה שימוש במבחן אובייקטיבי ובמסגרתו נשאלת השאלה איזו משמעות היה מייחס קורא סביר למילים (ע"א 740/86 תומרקין נ' העצני, פ"ד מג (2), 333, 338). יישומו של מבחן זה בבחינת טענה להוצאת לשון הרע כלפי התובע על ידיעות שהביא במסגרת עבודתו העיתונאית, תיעשה בשים לב לעניין הציבורי שיש בביקורת על עבודתו זו.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 17-01-42636 פשכצקי נ' בוזגלו

14. בחינת הפרסומים שעשה הנתבע מלמדת על שימוש בביטויי גנאי קשים כלפי התובע. בפרסום הראשון מתאר הנתבע את התובע כמי שבדה מליבו את הידיעה שפרסם ומכנה אותו "שקרן" ובהמשך גם "שקרן כרוני". גם בפרסום השני שב הנתבע ומכנה את התובע "שקרן" ואת הידיעות שהביא התובע מכנה הנתבע "ידיעות שקריות".
- וכך שוב ושוב בשלושת הפרסומים הנוספים. בכולם שב הנתבע ועושה שימוש בביטוי "שקרן", בהטיות שונות, כשהוא מתייחס לתובע.
- אין, ולא יכול להיות ספק, כי השימוש אשר עשה הנתבע בביטוי "שקרן" מבטא ייחוס תכונת אופי לתובע, מציגו כרמאי וכמי שאיננו נוהג לומר אמת. ביטוי זה מבזה את התובע, משפילו וודאי שעלול לפגוע במשרתו. השימוש בביטוי "שקרן" נתפס איפה בפסיקה כלשון הרע (ראה למשל: ע"א (י-ם) 11062/07 סולטן ציון נ' לוק דוד [פורסם בנבו] 25.12.07, פסקה 13).
- כך כלפי אדם מהישוב. כך גם כלפי התובע ואפילו ביתר שאת. התובע הינו עיתונאי וככזה, כדמות ציבורית, מצופה ממנו שיסבול ביקורת ואפילו חריפה ונוקבת. ועם זאת, הצגת התובע כאדם שאין לתת אמון בידיעות שהוא מביא ותוך שימוש בביטוי חריף כזה בו עשה שימוש הנתבע, חורגת גם אל מעבר לאותה נקודת איזון שיש להציב כאשר עסקינן בעיתונאי.
15. לטענת הנתבע, אין הפרסומים שעשה מהווים לשון הרע, שכן לא נועדו לציבור הרחב אלא לציבור מוגדר - אוהדי הכדורגל בישראל. ואלו, כך לשיטתו, מתייחסים לנתבע ככזה אשר אין לייחס חשיבות רבה לדבריו. כאל "פה גדול". טענה זו לא ניתן לקבל.
- ראשית, טענה לפיה אותו ציבור לו כוונת הפרסומים איננו מייחס חשיבות לדברי הנתבע כלל לא נטענה בכתב ההגנה.
- שנית, ראיות לביסוס טענה שכזו, ביחס לתכונות האופי הידועות של הנתבע בקרב ציבור כלשהו, כלל לא הובאו. למעשה, עדות הנתבע עצמו עומדת בסתירה לטענה זו. לא זו בלבד שבתצהירו לא מתיימר כלל הנתבע להפחית מערכו אלא ההפך הוא הנכון. הנתבע מבקש להעיד על עצמו כעל "מנטור להורים רבים בישראל שילדיהם החלו את צעדיהם הראשונים בעולם הכדורגל" וכמי שאך לא מכבר פרסם "ספר חינוכי" שהוא לא פחות מ"כלי המנגיש את הניסיון שצברתי בחיי בעולם הכדורגל בישראל עבור ילדים והורים לכדורגלנים צעירים" (סעיף 9 בתצהיר הנתבע). לא ניתן להבין כיצד מבקש הנתבע לטעון שאין לייחס חשיבות לדבריו, ובאותה נשימה גם לטעון למעמדו הרם בקרב הציבור הרחב.
- ושלישית, לא ברור כיצד מנסה הנתבע לצמצם את תפוצת הפרסומים שהפיץ לציבור מוגדר זה או אחר. הרי הנתבע איננו יודע מי בקרב הציבור נחשף לראיונות שהעניק לאמצעי התקשורת. אם אלו "סתם" חובבי כדורגל או שמא גם כאלו שאינם.
- עוד טוען הנתבע שיש ליתן את הדעת לאופן ביצוע הפרסומים, ברשת החברתית אשר לגביה כבר נאמר שהציבור נוטה ליתן משקל נמוך לפרסומים המובאים בגדרה. לביסוס טענה זו מפנה הנתבע בסיכומיו לדברים שכתב מותב זה בעניין אחר (ת.א. (ת"א) 31694-09-16 גיע ניהול ומסעדתנות בע"מ נ' רונה אלבו קונקני [פורסם בנבו] 5.2.18). אף טענה זו לא ניתן לקבל.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 17-01-42636 פשכצקי נ' בוזגלו

אכן, כפי שצוין בעניין אחר, לחילופי דעות במרחב הווירטואלי עלול להינתן משקל נמוך, וביחס ישר לכך גם אפשר שלא יתפסו ככאלו המגיעות כדי לשון הרע. ועם זאת, ואף זאת צוין בפסק הדין אליו מפנה הנתבע, אין משמעות הדברים קביעה גורפת שלפיה פרסום שנעשה ברשתות החברתיות איננו יכול להוות לשון הרע כלל. ההכרעה תלויה בנסיבות. ובמקרה דנא, הקביעה הנחרצת של הנתבע בפרסומים שעשה כי התובע הינו "שקרן", מהווה לשון הרע אפילו נעשתה ברשת החברתית. קל וחומר שאין טענה זו יכולה לסייע לנתבע כאשר התברר שהפרסום שעשה לא הוגבל לאמירה ברשת החברתית, אלא לשורה חוזרת ונשנית של אמירות, 5 במספר, ולרבות פרסום בראיון לתחנת רדיו (הפרסום השלישי), כתבה באתר "וואלה" (הפרסום הרביעי), וכתבה בעיתון "הארץ" (הפרסום החמישי).

16. כך ניתן לערוך סיכום ביניים.

נמצא שהנתבע פרסם חמישה פרסומים שבהם כינה את התובע "שקרן" והציגו כמי שבמסגרת עבודתו העיתונאית הביא ידיעות שקריות פעם אחר פעם. עוד נמצא כי למרות שהפרסומים עסקו בעניין ציבורי ובדמות ציבורית, עיתונאי שניתן ואף רצוי לאפשר מתיחת ביקורת על עבודתו, חרגו הביטויים בהם עשה שימוש הנתבע מהרף שניתן לאפשר כשיח ציבורי. הביטויים בהם עשה הנתבע שימוש והאופן בו הוצג התובע ביזו את התובע, ועלולים היו לפגוע במשלח ידו ולפיכך – מהווים הוצאת לשון הרע.

17. לטענת הנתבע, אפילו היו הפרסומים שעשה "לשון הרע", עומדות לו הגנות הקבועות בדין.

בטענה זו מבקש הנתבע להתבסס על 2 טענות הגנה: הגנת "אמת דיברתי" (סעיף 14 בחוק); והגנת תום הלב. בזו השנייה מבקש הנתבע להתבסס על שתי חלופות - שמירה על עניין אישי כשר (סעיף 15 (3) בחוק) והבעת דעה (סעיף 15 (4) בחוק).

טענות אלו יבחנו כסדרן.

18. טענת ההגנה הראשונה עליה מבקש הנתבע להתבסס הינה הגנת אמת דיברתי.

18.1. לפי גרסת הנתבע, הידיעות שפרסם התובע בקשר ליחסים שבין מאור לקבוצה היו ידיעות כוזבות. מאור, כך טוען הנתבע, לא קבל כל הצעה מהקבוצה, ולכן הטענות בידעות שהביא התובע על הצעה שהוצעה ונדחתה – לא היו נכונות, וטענת הנתבע כי התובע שקר – אמת היא. עוד טוען הנתבע כי סוגיית הקשר שבין מאור לקבוצה מעוררת עניין ציבורי ומכאן גם העניין הציבורי בפרסומים שעשה.

18.2. טענת הגנה זו מתבססת על הוראות סעיף 14 בחוק, הקובע כך:

במשפט פלילי או אזרחי בשל לשון הרע תהא זאת הגנה טובה שהדבר שפורסם היה אמת והיה בפרסום עניין ציבורי; הגנה זו לא תישלל בשל כך בלבד שלא הוכחה אמיתותו של פרט לוואי שאין בו פגיעה של ממש.

הוראה זו מציבה שני תנאים מצטברים בהם צריך לעמוד זה שמבקש להתבסס על הטענה – כי הדבר שפרסם היה אמת; וכי בפרסום היה עניין ציבורי.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 17-01-42636 פשכצקי נ' בוזגלו

התנאי הראשון עובדתי בעיקרו. השוואה בין הפרסום לבין המציאות העובדתית. התנאי השני ערכי במהותו. בחינת האפשרות שלפרסום יתרונות חברתיים המצדיקים אותו, למרות לשון הרע שבו (ראו: אורי שנהר, דיני לשון הרע (1997), עמ' 215; להלן: "שנהר"). הנטל להראות עמידה בתנאים אלו, בפרט הטענה העובדתית כי הפרסום שעשה היה אמת – רובץ לפתחו של הנתבע. זה שמבקש להתבסס על טענת ההגנה (ע"א 844/12 דניאל מולקנדוב נ' שרה פורוש [פורסם בנבו], 22.2.17, פסקה 35).

18.3. די לבחון את הראיות שהוצגו, בפרט אלו שלא הוצגו, כדי להיווכח בקושי העומד לפתחו של הנתבע כשהוא מבקש להתבסס על טענה זו.

טענת הנתבע מפנה למערכת היחסים שהתקיימה בין מאור לבין הקבוצה בתקופה הרלוונטית, בחדשים הסמוכים לפרסומים שנעשו במהלך אוקטובר – נובמבר 2016. למערכת יחסים זו היו מספר שותפים אפשריים, אשר שמוטיהם הוזכרו במהלך הדיון. הנתבע עצמו העיד על מספר מעורבים במגעים שהתקיימו בקשר שבין מאור לקבוצה – גב' אלונה ברקת, מר אלי ברקת, מר אסי רחמים (עדות הנתבע בעמ' 5 – 6 בפרוט), וזאת בנוסף למאור. בנו של הנתבע. ואף לא אחד מהם זומן לעדות על ידי הנתבע.

במצב זה, אין מנוס מאזכור אותה הלכה השורה עמנו עוד מקדמת דנא, שלפיה "מעמידים בעל-דין בחזקתו שלא ימנע מבית המשפט ראייה, שהיא לטובתו, ואם נמנע מהבאת ראייה רלבנטית שהיא בהישג ידו, ואין לכך הסבר סביר, ניתן להסיק, שאילו הובאה הראייה, הייתה פועלת נגדו" (ע"א 548/78 אלמונית נ' פלוני, פ"ד לה (1) 736, 760).

18.4. גם בחינת הראיות שכן הוצגו, ואלו למעשה מסתכמות בעדות הנתבע עצמו, מלמדות על קושי בקבלת הטענה.

הידיעות אשר הביא התובע במהלך אוקטובר 2016, אותן ידיעות אותן מכחיש הנתבע ובגינן זכה התובע לתואר "שקרן", מתייחסות למגעים שהתקיימו בין מאור לקבוצה במחצית השנייה של 2016 ובקשר לאפשרות הארכת החוזה שלפיו היה מאור שחקן הקבוצה. בתמצית, נטען בידיעות שהביא התובע כי הקבוצה הציעה למאור חוזה להארכת ההתקשרות עמו, מאור סירב להצעה, אין לקבוצה כוונה להציע הצעה אחרת, ובמצב זה מאור בוחן את המשך דרכו.

לטענת הנתבע, ידיעות אלו של התובע היו שקריות ולכן התובע הינו "שקרן". כך טען הנתבע. אך כך העיד (עמ' 5 בפרוט; ההדגשות הוספו):

ש: וגם אם אדוני, שאדוני מנהל את החוזה ואת הקשרים של בנו, לאדוני לא הציעו עבור בנו שום הצעה?

ת: ממש לא. מלבד דבר אחד שאני יצאתי בכותרת שמאור יעזוב את ב"ש אחרי המשחק עם אולמפיאקוס, אז זומנתי לשיחת הבהרה ע"י אסי רחמים וישבנו בבית קפה בראשל"צ ובאותו מעמד אני נזכרתי שאמר לי אותו כתב שאסי התראיין בכלי התקשורת בעמוד של התובע ונשאל אם הציעו לנו הצעה ואסי אמר שכן. שהוא הציע לנו הצעה ואני הייתי באותה תקופה ביוון. כשחזרתי וישבתי איתו בפגישה אמרתי לו שאמרו לי שהוא הציע לי הצעה, והוא אמר לי אני נשבע לך, רציתי להציע

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 17-01-42636 פשכצקי נ' בוזגלו

לך הצעה את ההצעה ולא הייתה לי את הסיטואציה ואמרתי לו למה אתה הולך לפרסם בתקשורת בטרם דיברתי איתי והוא אמר לי לעזוב את הכל, אחרי ששמעת את ההבהרה שלך לגבי החוזה, והוא ממשיך עם הצעה של חידוש החוזה באותם תנאים. אני אומר לו שאני מבין שהוא מעביר לי מסר והוא אמר תראה את זה איך שאתה רוצה.

ש: כל זה היה מתי?

ת: אחרי אוקטובר. בעצם באוקטובר, מיד אחרי המשחק עם אולמפיאקוס. אמרתי לו שאני מבין שאתה מעביר לי מסר, משום שהוא מעולם לא ניהל איתי מו"מ, לא הוא ולא אלונה, היחיד שניהל איתי מו"מ זה היה אלי ברקת, ואז אני אמרתי לו תחזיר בחזרה מסר שאני דורש 2.5 מיליון יורו לעונה. נטו. מסר כנגד מסר וזהו. יותר מזה לא היה כלום. עד פברואר 2017 שנפגשנו בשנית אצלו במשרד, וכביכול ניסנו לנקות את השולחן ולאחר שאני העלתי את כל הטענות שהיו לי כלפי המועדון נפגשנו בערב אצלי בבית, אלי ואני, והוא שאל מה אני רוצה ואמרתי 2.5 מיליון יורו ובזה הסתיימה השיחה. לא קיבלתי הצעת נגד. ככה שאם אני מסתכל לא קיבלתי הצעה מב"ש. אלונה דיברה עם מאור בחטף בגלל שהוא פצוע. לא היה ולא נברא שום דבר מעבר למה שסיפרתי.

הנתבע עצמו מעיד על פגישה שקיים עם מנכ"ל הקבוצה, מר אסי רחמים, שבמהלכה הוצעה הצעה להארכת חוזה ההתקשרות עם מאור "באותם התנאים" וכנגדה הציג הנתבע דרישה לתשלום בסך של 2.5 מיליון יורו לעונה". והרי זה אשר פרסם התובע – הצעה שהוצעה למאור מטעם הקבוצה ואשר נדחתה. עדות הנתבע עצמו עומדת בסתירה לטענתו. על גרסה זו חזר הנתבע שוב ושוב בעדותו ובתצהירו (למשל סעיף 29 בתצהיר הנתבע). ועוד הוסיף הנתבע ובעצמו תאר הודעות שהופצו מטעם הקבוצה עצמה בסמוך למועדים אלו. וכך מצהיר הנתבע (סעיף 33 בתצהיר הנתבע; ההדגשה הוספה):

באותה התקופה ממש – אוגוסט 2016 – שעה שאני מתחנן לקברניטי הפועל באר שבע שישחררו את מאור לחפש קבוצה אחרת וכפי הנראה כדי לרצות את אוהדי הקבוצה (שביקשו לראות את מאור ממשיך בהפועל ב"ש לשנים רבות נוספות) הוציאה הקבוצה מעת לעת הודעות לפיהן הוצעו למאור לכאורה הצעות להמשיך בקבוצה.

כך מתברר כי עדותו של הנתבע עצמו עומדת בסתירה לטענתו, בסתירה לגרסתו, ובסתירה לטענה שהידיעות אשר הביא התובע היו "ידיעות שקריות". כך מתברר שאכן הוצעה הצעה למאור בכל הנוגע להמשך דרכו בקבוצה, והצעה זו נדחתה על ידי הנתבע, כמי שפעל מטעמו של מאור.

18.5. לטענת הנתבע, אין לראות בחילופי דברים אלו אותם תאר, חילופי דברים בינו לבין מר רחמים, משום הצעה וזאת "בשל אופיים הלא מחייב והלא מלא של הדברים". טענה זו לא ניתנת כלל להבין, ולא כל שכן שלא ניתן לקבל.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 17-01-42636 פשכצקי נ' בוזגלו

התובע הרי לא פרט בידיעות שהביא כיצד הוצעה ההצעה, אם בכתב או שמא בעל-פה. אם על ידי בעלת הקבוצה או שמא על ידי מנכ"ל הקבוצה או שמא בדרך אחרת. עיון בידיעות אף מלמד כי התובע לא התיימר כלל להביא ניתוח משפטי סביב מידת המסוימות של ההצעה, או באשר למחויבות הקבוצה להצעה. דעתו הסובייקטיבית של הנתבע, שלפיה ההצעות שקבל ממר רחמים אינן "הצעות", אינן מאיינות את קיומן ואינן הופכות את הידיעות שהביא התובע לשקריות.

מוסיף הנתבע וטוען שאף מר רחמים לא ראה בחילופי הדברים משום הצעה. גם לדעתו הסובייקטיבית של מר רחמים אין משמעות במתן פירוש לחילופי הדברים, ואפילו הייתה כזו משמעות - לא ניתן כלל לדעת כיצד ראה את הדברים מר רחמים. לא ניתן לדעת זאת שכן הנתבע לא הביא לעדות את מר רחמים כדי להציג את גרסתו הוא לחילופי הדברים, אם ראה בהם הצעה שנדחתה אם לאו.

להשלמת התמונה יצוין כי בתצהירו, מבקש הנתבע להביא תיאור ארוך של מסכת יחסיו עם הקבוצה, הנהלתה ובעליה, ואגב כך גם נראה שהוא מבקש למתוח ביקורת על יחסם למאור (למשל סעיפים 11 – 25 בתצהיר הנתבע). דא עקא, שמערכת יחסי הנתבע עם הקבוצה, הנהלתה ובעליה, איננה רלוונטית כלל להכרעה בתביעה זו. קל וחומר מצב בו עמדתם שלהם כלל לא נתבקשה ולא הוצגה. לטענות אלו של הנתבע אין איפה כל משקל בבירור תביעה זו.

18.6. כך ניתן לסכם את בירור טענת הגנה זו של הנתבע, הגנת "אמת דיברתי" המתבססת על סעיף 14 בחוק.

היסוד הראשון אותו חייב היה הנתבע להוכיח הוא אמיתות הפרסומים שעשה. כיוון שהנתבע פרסם כי התובע הינו "שקרן" אשר הידיעות שהביא ביחס למאור היו "ידיעות שקריות", היה על הנתבע להוכיח שאכן אותן ידיעות שהביא התובע לא היו נכונות. הנתבע נכשל בהוכחת יסוד זה.

בניגוד מוחלט לטענת הנתבע, התברר שהצעה למאור מטעמה של הקבוצה הוצעה גם הוצעה למאור. הוצעה – ונדחתה על ידי הנתבע עצמו. בדיוק כפי שנטען על ידי התובע. טענת הגנה זו של הנתבע הופרכה – ונדחתה.

19. לטענת הנתבע, עומדת לו הגנת תום הלב הקבועה בחוק, וזאת בשתי חלופות – הגנה על עניין אישי כשר (סעיף 15 (3) בחוק) וההגנה הנתונה להבעת דעה (סעיף 15 (4) בחוק).

19.1. לפי גרסת הנתבע, הפרסומים שפרסם בקשר עם הידיעות שהביא התובע נועדו להגן על עניינו של מאור, אשר נפגע כתוצאה מאותן ידיעות על יחסיו עם הקבוצה. הנתבע מדגיש את מעמדו הכפול ביחס למאור, הן כאביו והן כסוכן המייצג אותו כשחקן כדורגל. במעמדו זה עמדה לו הזכות לנסות ולהגן על עניינו של מאור וכך עומדת לו ההגנה הנתונה בחוק. עוד טוען הנתבע כי בכל חמשת הפרסומים נשוא התביעה, בסך הכל הביע את דעתו ביחס להתנהגותו של התובע, שפרסם בציבור ידיעות אודות מאור. בפרסומים אלו, טוען הנתבע, הרי יש עניין ציבורי, ומכאן זכותו לחסות גם בצל ההגנה הקבועה בחוק להבעת דעה.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 17-01-42636 פשכצקי נ' בוזגלו

19.2. הגנת תום הלב קבועה בסעיף 15 לחוק. סעיף זה מונה שתיים עשרה נסיבות שבהן יכול וייהנה הנתבע מהגנה ביחס לפרסומיו, וזאת על אף שהפרסומים מהווים לשון הרע. לענייננו בתביעה דנא, רלוונטיות ההגנות המפורטות בסעיפים 15 (3) ו-15 (4) בחוק, המורים כך:

15. במשפט פלילי או אזרחי בשל לשון הרע תהא זאת הגנה טובה אם הנאשם או הנתבע עשה את הפרסום בתום לב באחת הנסיבות האלו:

...

(3) הפרסום נעשה לשם הגנה על עניין אישי כשר של הנאשם או הנתבע, של

האדם שאליו הופנה הפרסום או של מי שאותו אדם מעוניין בו עניין אישי כשר;

(4) הפרסום היה הבעת דעה על התנהגות הנפגע בתפקיד שיפוטי, רשמי או

ציבורי, בשירות ציבורי או בקשר לעניין ציבורי, או על אפיו, עברו, מעשיו או

דעותיו של הנפגע במידה שהם נתגלו באותה התנהגות;

על מנת שהנתבע יהא זכאי ליהנות מהגנה זו איפה, עליו להוכיח שני תנאים מצטברים. האחד, שעשה את הפרסום בתום לב; והשני, שהמקרה נמנה על אחד מאותם מקרים הנקובים בסעיף.

19.3. תום הלב הנדרש לביסוס הגנה מההגנות אותן מונה סעיף 15 בחוק איננו אחיד ואיננו יחיד.

תום הלב הנדרש עשוי להיות שונה בין הגנה אחת לאחרת, והכל בהתאם לאינטרס המוגן בכל אחת ואחת מהנסיבות אותן מונה סעיף 15 בחוק (שנהר, עמ' 260).

אף אמונה סובייקטיבית של המפרסם באמיתות הפרסום שעשה, עלולה שלא להספיק לו כדי לקבוע שנהג בתום לב או שבכך עומדת לו הזכות להגנת תום הלב. אמנם, היעדר אמונה של המפרסם באמיתות הפרסום מהווה אינדיקציה ברורה לחוסר תום לב, ברם לא ניתן לקבוע את ההפך מכך. אמונה של המפרסם בנכונות הפרסום לא תמיד תהווה בסיס מספיק לקביעה שעשה את הפרסום בתום לב (ראו למשל: ע"א 292/57 סנדרס נ' לוי-אולמן, פ"ד יג 787, 797 - 799).

מאידך, אינדיקציה לתום ליבו של המפרסם, מהווה הפרסום עצמו.

"על תום ליבו של המפרסם או על העדרו ניתן ללמוד גם מהפרסום עצמו. פרסום

זהיר ומתון בלשונו, שאינו פוגע בנפגע מעבר לסביר על פי מטרת ההגנה הספציפית

שבמסגרתה הוא נדרש, ילמד על תום ליבו של המפרסם ואף עשוי להקים לו את

החזקה כי עשה את הפרסום בתום לב, אם כי גם פרסום בלשון מתונה עלול לחרוג

מהסביר. מאידך גיסא, יצירת דרמטיזציה בפרסום באמצעות הכללה מודעת של

פרטים לא מדויקים, או השמטה מכוונת של פרטים חשובים, עשויות להעיד על

חוסר תום לב של המפרסם. ניסוח בוטה ומעליב בצורה בלתי סבירה עשוי להעיד

על העדר תום ליבו של המפרסם ואף לגרום לכך שלא תעמוד לו החזקה שעשה את

הפרסום בתום לב, אולם לעתים גם ביקורת חריפה ומכאיבה תיחשב כסבירה,

ובמקרה אחד פסק בית המשפט העליון, כי לעג וסאטירה, אף אם הם חסרי טעם,

אינם מעידים על חוסר תום לב." (שנהר, 264).

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 17-01-42636 פשכצקי נ' בוזגלו

כך ביחס לטענה להגנה על עניין אישי וכשר. וכך גם ביחס להגנת הבעת הדעה (שנהר, עמ' 321). אם מתברר כי בפרסום שנעשה חרג הנתבע מהתחום הסביר, השתמש בלשון בוטה ומעליבה, והשמיט פרטים חשובים – כי אז עלול הוא להימצא כמי שלא בתום לב עשה את הפרסום וכך גם כמי שלא עומדת לו הגנת תום הלב.

19.4 לפי טענת הנתבע, הידיעות אשר הביא התובע באשר למערכת היחסים שבין מאור לקבוצה, הסבו נזק כבד למאור שכן הובילו להסתת אוהדי הקבוצה נגדו ולפגיעה בהצלחתו ובפרנסתו (סעיף 10 בכתב ההגנה).

משמע, לפי טענת הנתבע, ידיעות על היעדר הסכמה על המשך ההתקשרות בין הקבוצה למאור, על הצעה שהוצעה ונדחתה ועל הצעה נגדית שהוצעה ונדחתה, גורמים נזק תדמיתי כבד למאור.

אלא שאם כך, אם כל שעמד לנגד עיני הנתבע הוא מניעת פגיעה ביחסי מאור ואוהדי הקבוצה, עמדה לו האפשרות הברורה להכחיש את הדברים. עמדה לו האפשרות להציג את גרסתו וגרסת מאור לאירועים.

אין כל דרך להבין מדוע הגנה על אותו עניין אישי של מאור, כטענת הנתבע, הצדיקה שימוש בכינויי גנאי כה בוטים כלפי התובע. אין כל דרך להבין מדוע נדרשה הצגת התובע כמי שלא אך שגה, אלא כמי שפועל בזדון ומנסה לפגוע במאור. הלשון הבוטה בה עשה שימוש הנתבע, ובפרט כשהוא חוזר על אותם ביטויים קשים ופוגעניים שוב ושוב, 5 פעמים, היא כשלעצמה שוללת את תום ליבו של הנתבע.

למעלה מכך, כפי שהובהר, הרי התברר שעוד לפני אותם פרסומים נתקיימו מגעים בין הנתבע לבין מנכ"ל הקבוצה, ונמסרה לנתבע הצעה באשר להמשך ההתקשרות עם מאור, הצעה שנדחתה על ידי הנתבע. לפי גרסת הנתבע, הוא עצמו לא ראה בחילופי דברים אלו בגדר הצעה, "בשל אופים הלא מחייב ולא מלא" (לשון הנתבע בסעיף 30 בתצהירו). אלא שאם כך, לא ברור מדוע לא הביא הנתבע עצמו בפרסומים שעשה את דבר קיומן של אותן שיחות. את חילופי הדברים במהלכן. את הבנתו שאלו אינן בגדר הצעה. אי הצגת התמונה השלמה והמלאה בנסיבות אלו, איננה עולה בקנה אחד עם דרישת תום הלב.

19.5 תנאי נוסף והכרחי לביסוס טענה הגנה זו, ההגנה על "עניין אישי כשר", הינה הוכחה כי העניין לשמו נעשה הפרסום היה "אישי" והיה "כשר". נראה כי תכליתם של הפרסומים שעשה הנתבע היה אחד ויחיד – שיפור מעמדו של מאור וכך גם, לפי תפיסת הנתבע, שיפור בתנאים המוצעים להמשך התקשרותו עם הקבוצה. ברי הדבר שלנתבע, כאביו של מאור וכסוכנו, היה עניין בקידום מעמדו כשחקן והשגת תנאי התקשרות מיטביים עבור מאור, אך מאחר ומצאתי שהפרסום לא נעשה בתום לב, אין די בעמידתו בתנאי זה.

19.6 מאידך, תנאי לביסוס הגנת הבעת הדעה הינו הבאת העובדות העיקריות עליהן מתבססת הבעת הדעה (שנהר, עמ' 316 ואילך). בפרסומים דנא, לא טרח כלל הנתבע להביא את העובדות כהווייתן. הנתבע לא הביא את פרטי מגעיו עם נציגי הקבוצה, את ההצעות שקבל וההצעות הנגדיות שהציע. הנתבע הביא בפרסומים תשתית עובדתית מגמתית ועליה בסס את המסקנה שלפיה התובע "שקרן".

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 17-01-42636 פשכצקי נ' בוזגלו

אי הבאת התמונה המלאה, ולפחות עיקרי העובדות, איננה מאפשרת לראות בפרסומים שעשה הנתבע "הבעת דעה" ואיננה מאפשרת הסתמכות על ההגנה שבסעיף 15 (4) בחוק, אפילו היה הנתבע פועל בתום לב.

20. כך ניתן לסכם את בירור טענות ההגנה של הנתבע.

לאחר שנקבע כי הפרסומים שנעשו על ידי הנתבע, 5 במספר, מהווים הוצאת לשון הרע כלפי התובע, עבר לפתחו של הנתבע הנטל להראות שעומדת לו הגנה מההגנות שמונה החוק למפרסם לשון הרע.

טענת ההגנה הראשונה עליה בקש הנתבע להתבסס הייתה הטענה שהפרסומים היו אמת. הגנת "אמת דיברתי". הפרסומים נשוא התביעה התייחסו לידיעות שפרסם התובע בעבודתו כעיתונאי, ידיעות שלפיהן דחה מאור הצעה שקבל מהקבוצה להארכת ההתקשרות עמו לעונה נוספת. בפרסומים שפרסם הנתבע כונה התובע "שקרן" בטענה שאין אמת בידיעות שהביא על יחסי מאור והקבוצה. טענה זו של הנתבע הופרכה. התברר כי בניגוד לגרסת הנתבע, הצעה מטעמה של הקבוצה הוצעה למאור ונדחתה. כשם שטען התובע בידיעות שהביא. בכך נקבע שלא עומדת לנתבע טענת הגנה זו.

טענת ההגנה השנייה עליה בקש הנתבע להתבסס הייתה הטענה שהפרסומים שפרסם נעשו בתום לב, להגנה על עניין אישי כשר וכהבעת דעה גרידא. לביסוס טענות הגנה אלו שומה היה על הנתבע להראות שפרסם את הפרסומים בתום לב, אלא שהובהר כי הנתבע בחר לעשות שימוש בכינויי גנאי בוטים בלא כל הצדקה.

התברר שאם אכן כל שבקש הנתבע, כטענתו, הוא לשמר את מעמד מאור בקבוצה ולהיטיב את סיכוייו לקבלת הצעה טובה יותר, לא היה כל צורך לשימוש בביטויי הגנאי בהם עשה שימוש. לא הייתה כל סיבה שלא להסתפק בהכחשה או בהצגת גרסה שונה גם בלי השימוש החוזר ונשנה בכינוי "שקרן". הלשון הבוטה בה עשה שימוש הנתבע בלא כל צורך, שוללת את תום ליבו ומאליה שוללת את יכולתו להתבסס על הגנת תום הלב.

21. משנדחו טענות ההגנה של הנתבע, לא נותר אלא לקבוע את הסעד לו זכאי התובע.

21.1. לטענת התובע, הסבו הפרסומים לתובע נזק עצום, נוכח ההכפשות החריפות והפצתן הרחבה. התובע עותר לפיכך לחיוב הנתבע בתשלום פיצוי בסך של 250,000 ₪, ואף זאת "לצרכי אגרה". בנוסף, עותר התובע לחיוב הנתבע בפרסום הודעת התנצלות, תיקון והכחשה, באותה תפוצה בה נעשו הפרסומים.

הנתבע מאידך, טוען שאין מקום לחיוב הנתבע בפיצוי כלל. לפי גרסת הנתבע, לא הובאה כל ראיה שתבסס טענה לנזק כלשהו שנגרם לתובע עקב הפרסומים, ומשמע שנזק שכזה כלל לא נגרם לו. עוד טוען הנתבע שבשומת הפיצוי יש ליתן דגש לזכות היסוד של הנתבע, זכות חפש הביטוי, כאשר מדובר בפרסום המתייחס לעיתונאי, וכי התביעה נסבה על פרסומים שאינם יותר מ"זוטי דברים". בנוסף, טוען הנתבע כי לתובע אשם תורם בכך שהביא את הידיעות, אך לא מצא לנכון לשוחח עמו חרף פניותיו.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 42636-01-17 פשכקי נ' בוזגלו

21.2. בלבית הסעדים להם עותר התובע עומדת התביעה לפיצוי ללא הוכחת נזק, לפי סעיף 7א בחוק.

אמנם, בכתב התביעה לא מפנה התובע במפורש להוראה זו בחוק, אלא שכך הוא עושה בסיכומיו (סעיף 34), כך גם ניתן היה להבין מטיעוני התובע במהלך ההתדיינות כאשר לא נעשה כל ניסיון לפרט נזק שנגרם לתובע עקב הפרסומים. כך נראה שסבור אף הנתבע, שהרי אין הוא טוען לשינוי חזית בטענה זו (למשמעות היעדר טענות פורמאליות נוכח תביעה לפיצוי ללא הוכחת נזק ראו: ע"א (ת"א) 9712-12-13 "קר" שרותי רפואה בע"מ נ' א.מ.ל. אמריקן לייזר בע"מ [פורסם בנבו], 13.4.15, פסקה 27).

21.3. לטענת התובע, מן הראוי לפסוק לזכותו פיצוי בהיקף העולה על הרף המקסימלי הקבוע בחוק, נוכח היקף הפגיעה בתובע, מעמדו של התובע, ההשפלה, עוגמת הנפש וסירוב הנתבע להתנצל. טענות אלו מעוררות קושי.

גרסתו של התובע נתמכה בתצהירו, ותו לא. עיון בתצהיר התובע, על נספחיו, מלמד על היעדר ולו ניסיון להציג תשתית עובדתית לנזק כלשהו שהסבו הפרסומים לתובע. כל שטוען התובע בתצהירו (סעיף 46) הוא לנזק שנגרם לשמו הטוב ולאמינותו. התובע לא טוען כלל לפגיעה כלשהי בעבודתו העיתונאית, התובע לא טוען כלל לפגיעה בכנסותיו ובעדותו אף אישר שלא הורעו תנאי העסקתו (עמ' 20; ש' 2 בפרוט').

ראוי להבהיר כי אף לא מצאתי מקום לשקול, בשומת הפיצוי, את האפשרות לחיוב הנתבע בתשלום כפל פיצוי, לפי סעיף 7א (ג) בחוק. אפשרות פסיקתו של "כפל פיצוי" מיועדת למקרים בהם "הוכח כי לשון הרע פורסמה בכוונה לפגוע" והנטל להוכיח שלכך התכוון הנתבע הוטל על התובע. הלשון הבוטת בה עשה שימוש הנתבע בהתייחסו לתובע פסולה וראויה לגנאי, אך נראה שלא הפגיעה בתובע הייתה תכלית הפרסומים אלא השאיפה לקדם את מעמדו של מאור במשא ומתן המתנהל מול הקבוצה. אף התובע לא טען כלל שלכך, לפגיעה בו, כוונת הפרסומים וממילא שלא הוכח שיש מקום לפסיקת כפל הפיצוי. ודוק, גם פרסום לשון הרע בלא כוונה לפגוע ראוי לגנאי ופסול, אך לכך נועדה הסנקציה הרגילה ואין כל פרסום שכזה מצדיק כפל פיצוי.

21.4. לטענת הנתבע, אין מקום לפסיקת פיצוי לתובע, שכן פיצוי שכזה יפגע בזכות היסוד של הנתבע לחפש הביטוי. עוד טוען הנתבע שמדובר בזוטי דברים. טענות אלו אינן ברורות. לנתבע נתונה זכות חפש הביטוי, כשם שהיא נתונה לכל אדם בישראל, אך כנגדה עומדת זכותו של התובע לשמירה על שמו הטוב. אם בחר הנתבע לממש את זכות חפש הביטוי מתוך הסגת זכותו של התובע לשמו הטוב, וכך הרי נקבע, אין לו להליו אלא על עצמו. חיוב הנתבע בפיצוי נובע מהעוולה שבצע ולא מתוך ניסיון לפגוע בזכותו להתבטא. אף את הטענה לפיה עסקינן בזוטי דברים לא ניתן להבין. כינוי התובע "שקרן", הצגתו כמי שמביא "ידיעות שקריות", וחזרה על ביטויים קשים אלו שוב ושוב ובמספר אמצעי תקשורת – אינם זוטי דברים.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 42636-01-17 פשכצקי נ' בוזגלו

21.5. עוד טוען הנתבע כי יש לראות את כל הפרסומים נשוא התביעה כפרסום אחד, לצורך שומת הפיצוי.

אכן, החוק מורה כי "לא יקבל אדם פיצוי ללא הוכחת נזק, לפי סעיף זה, בשל אותה לשון הרע, יותר מפעם אחת" (סעיף 7א (ד) לחוק). עם זאת, הגבלה זו מתייחסת לאקט בודד של פרסום. לא לפרסומים נפרדים. כך בטא עמדה זו השופט חגי ברנר:

ס' 7א(ד) לחוק קובע אמנם כי "לא יקבל אדם פיצוי ללא הוכחת נזק, לפי סעיף זה, בשל אותה לשון הרע, יותר מפעם אחת". ברם, ההגבלה האמורה חלה רק מקום שבו עסקינן באותו אקט של פרסום, ולא באקטים שונים של פרסום, כמו בענייננו. ודוק: ס' 1 לחוק מגדיר כי לשון הרע היא דבר שפרסומו עלול לגרום לתוצאה מזיקה מסוימת, משמע, לשון הרע איננו מושג העומד בפני עצמו, אלא תמיד נלווה אליו גם מרכיב של פרסום. על כן, יש לקרוא את הוראת ס' 7א(ד) לחוק כמתייחסת לאותו פרסום של לשון הרע. (עמ"ש (ת"א) 47311-10-13 פלוני נ' פלמונית [פורסם בנבו] 19.5.14, פסקה 63)

אין פירושו של דבר שלעולם יחויב נתבע כאילו עשה פרסומים שונים, גם אם חזר בהם על אותם הדברים בדיוק. כך בטאה עמדה זו השופטת שושנה שטמר:

"אינני סבורה שכל פרסום נוסף, אפילו הייתה בו חזרה בתוכן על אותם הדברים, מהווה "אותה לשון הרע" ואפילו הוא נשלח לאדם אחר. כך לדוגמא – אם אדם שלח מספר מכתבים בהפרש של זמן קצר, שלשונם זהה, אין לראות בהם פרסומים שונים. יש, לעמדתי, לשלב בין שתי הגישות על פי מבחני שכל ישר שבעזרתו נבחן את מהות הפרסום, משך הזמן שחלף בין הפרסומים, הפצתם בין אותו חבר בני אדם או הרחבת הפרסום גם לאחרים וכיוצא'". (ע"א (חי') 19393-05-13 מויאל נ' בן אברהם [פורסם בנבו] 6.7.14, פסקה 24)

כך גם במקרה דנא. לבחינת אפשרות זו אין מנוס מהפעלת מבחן של שכל ישר. מבחן הכולל התחשבות במהות הפרסומים, בזמן שחלף בין הפרסומים ובאופן בו נעשו.

שני הפרסומים הראשונים שפרסם הנתבע נעשו בהפרש של יומיים (ביום 23.10.16 וביום 25.10.16) ובאותה מדיה – בעמוד הפייסבוק של הנתבע. סמיכות המועדים, השימוש באותה מדיה והביטויים הדומים, מאפשרים תפיסתם כפרסום בודד לצורך שומת הפיצוי לתובע. מאידך, הפרסום השלישי נעשה בראיון לתחנת רדיו ביום 27.10.16; הפרסום הרביעי נעשה באמצעות ראיון לאתר האינטרנט "וואלה" ביום 2.11.16; והפרסום החמישי נעשה באמצעות ראיון למדור הספורט של עיתון "הארץ" ביום 3.11.16. שלושת הפרסומים הללו נפרדים מהשניים הראשונים ונפרדים זה מזה. כל אחד מהם נעשה במועד אחר, במדיה שונה, ובהפניה לקהל שונה. כל אחד מפרסומים אלו מהווה לפיכך פרסום נפרד לקיום יסודות העוולה.

כך נמצא שלצורך שומת הפיצוי לתובע, בצע הנתבע 4 פרסומים נפרדים בהם הוציא לשון הרע כלפי התובע.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 17-01-42636 פשכצקי נ' בוזגלו

21.6. אשר לשיעור הפיצוי, ברי הדבר שהרף הקבוע בחוק מהווה רף מקסימום בלבד. אומדן הפיצוי ייעשה בהתאם לחומרת הביטויים בהם נעשה שימוש, תפוצת הפרסומים, והתנהגות הנתבע עצמו. כך נקבע:

שיעור הפיצוי נגזר, בין היתר, מחומרת הפגיעה שארעה. ככל שאופי ההאשמות המיוחסות לנפגע חמורות יותר, כך ראוי להגדיל את סכום הפיצוי (פרשת רוזנבלום, בעמ' 595; פרשת פרידמן, בעמ' 244). עשיית שימוש בתיאורים פוגעניים במיוחד יצדיקו החמרה בפסיקת הפיצויים (על החמרה בפסיקת הפיצויים בייחוס תכונות נאציות לאדם ראו פרשת אלוני, בעמ' 531; פרשת ברדוגו 2001). על החמרה בפסיקת הפיצויים עקב ייחוס תכונות אופי שליליות לאדם ראו, פרשת קליין, שם). עוד יתחשב בית המשפט בתפוצת הפרסום, והיא תהווה שיקול חשוב בקביעת גובה הפיצוי (פרשת רוזנבלום, בעמ' 594). פרסום בתפוצה גדולה, כגון פרסום באמצעי התקשורת, מחמיר את הפגיעה ומצדיק הגדלת הפיצוי (פרשת פרידמן, בעמ' 245; פרשת מיכאלי, בעמ' 1-570; שנהר, בעמ' 5-384). להתנהגות הניזוק ולמעמדו קודם לארוע הפגיעה ולאחריו ינתן משקל בהערכת הפיצוי. כן ינתן משקל להתנהגות הפוגע בעת הפרסום, לפניו, ולאחריו. ינתן משקל לעובדת התנצלותו, או סירובו להתנצל, ודבקו באמירות הפוגעניות בלא לחזור בו מהן. (רע"א 10520/03 איתמר בן גביר נ' אמנון דנקנר [פורסם בנבו], 12.11.06, פסקה 32 לחוות דעתה של השופטת אילה פרוקצ'יה).

21.7. בבחינת התנהלות הנתבע עובר לפרסומים ולאחריהם, אין מנוס מהמסקנה להתנהגות שאיננה ראויה. הנתבע בחר לעשות שימוש בביטויים קשים. הנתבע בחר להציג בפרסומים שעשה תמונה עובדתית חלקית בלבד, בהסתרת התמונה המלאה. הנתבע חזר על דברי הגנאי שוב ושוב. ולא זו בלבד שסירב לחזור בו ולהתנצל, הנתבע אף ניצל מכתב התראה שקבל להשתלחות נוספת בתובע והזמנת התובע לפנות לערכאות.

נוכח כל זאת ובנסיבות אלו, אני אומד את הפיצוי לתובע בסך של 30,000 ₪ בגין כל אחד מארבעת הפרסומים, ובסך הכל 120,000 ₪.

21.8. לטענת התובע יש לחייב את הנתבע להסיר את הפרסומים נשוא התביעה מאתר פייסבוק ומכל מקום אחר, וכן גם להביע התנצלות על דבריו.

בהתאם להוראות סעיף 9 (א) (2) בחוק, מוסמך בית המשפט לצוות על נתבע לפרסם, על חשבונו, תיקון או הכחשה של הפרסום המהווה לשון הרע. השימוש בסמכות זו נתון לשיקול דעתו של בית המשפט כאשר במוקד האפשרות שיעשה בה שימוש מצוי הזמן שחלף מאז האירועים נשוא התביעה, וכן מכלול הנסיבות.

במקרה נשוא פסק דין זה, חלפו מאז הפרסומים שפרסם הנתבע כשנתיים. מאז אותם אירועים, וכפי שהוא עושה (לטענתו) מאז שנת 2000, ממשיך התובע בעבודתו העיתונאית. ממשיך לשדר ממגרשי הכדורגל ומוכר ככתב ספורט (עדות התובע בעמ' 20 בפרוט') ואף מוסיף להתמודד עם ביקורת המושמעת מפעם לפעם על עבודתו העיתונאית.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 17-01-42636 פשכצקי נ' בוזגלו

התובע מעיד כיצד נפגע מהביטויים העולבים בהם עשה שימוש הנתבע. על כך אין חולק. על כך הפיצוי. אך למעט אותה תחושת עלבון ניכר כי לפרסומי הנתבע לא הייתה השפעה ולו חזרת על המוניטין של התובע, על עיסוקיו ועל התנהלותו. בנסיבות אלו, זכותו המלאה של התובע, כמובן, לפרסם את פסק הדין לפי שיקול דעתו, אך אינני מוצא מקום לחייב את הנתבע עצמו לשוב ולהציף את העניינים נשוא התביעה בפרסום הכחשה. לא כל שכן שאינני מוצא מקום לחיוב הנתבע בפרסום התנצלות, פרסום שאפילו ייעשה ספק גדול יהיה בכנותו, נוכח התנהלות הנתבע והדברים שאמר גם במהלך ההתדיינות.

22. לא מצאתי ממש ביתר טענות הצדדים.

23. משנמצא כי הנתבע בצע כלפי התובע הוצאת לשון הרע; ומשנמצא שלא עומדת לנתבע כל הגנה הקבועה בחוק - הרי שהנתבע בצע כלפי התובע עוולה של הוצאת לשון הרע ולפיכך, אני מקבל את התביעה ומחייב את הנתבע לשלם לתובע סך של 120,000 ₪. בנוסף, אני מחייב את הנתבע לשאת באגרת בית המשפט ובנוסף לה גם בשכר טרחת פרקליטי התובע בסך של 40,000 ₪. ניתן היום, כ"ד תשרי תשע"ט, 03 אוקטובר 2018, בהעדר הצדדים.

רון אילן, שופט

